

המפד"ל בין קודש לחול

למר יצחק רפאל, חבר הכנסת מטעם המפד"ל, יש כישרון מיוחד לתקוע את חוטמו במקום הלא-נכון ובזמן הלא-נכון. אני לא מתכוון, ברגע זה, לביקורו של איש האלוהים במועדוני סטריפטי פרי זאיים ולחלקו בפרשת השוחד של "תל-גיבורים". בעניין זה, כמו בענייני מצפון אחרים ודאי, הוא הגיע לידי פשרה עם סילבי קשת, אם כי מישפט זה עדיין תלוי ועומד לו לפני בית-דין של מעלה. כוונתי להתערבותו בעניין תקציב-הביטחון, כשבוועד שעבר, באסיפת חברי מפלגתו בירושלים, התנגד מר רפאל לקיצוצים בתקציב הביטחון, עוד בטרם הגיש שריהביטחון את תקציב משרדו לעיון שריהארץ ולאישור הממשלה. אני לא מבין איך הוא יכול להתנגד לקיצוצים כי תקציב, אותו אפילו שריה-אוצר עדיין לא ראה? וזה אחרי ששרי האוצר הודיע במפורש שאין בדעתו ל"קצץ בסעיף הרכש של התקציב, אולי מתכוון מר ספיר להקפיא לזמן מה הק"מתן של מצודות-יוקרה בשטחים, אותם מוכנה להמשיך להחזיר ברגע שיפרוץ השלום? כוונתי למצודות כפידים, נמר ותרמורים, שישיחתו בכספיו של משרד המיסים עשרות מיליונים של לירות. אולי יציע שריהארץ לקיצוץ בסעיף הוואפלים וה"בראסו"? הרי אין להעלות על הדעת שספיר יציע לקצץ בתקציב הלולבים והאתרוגים של צה"ל, ואין גם כל סימן לכך שהוא יציע להקל על בעיית כותיהארם על-ידי גיוס בני-הישי"בות. אם כן, על סמך מה מתנגד אותו מר יצחק רפאל לקיצוצים בתקציב הביטחון? וזה עוד לא הכל. עצם הוויכוח הצייבורי שהתעורר — זו הפעם הראשונה מאז קום המדינה — בקשר לתקציב הביטחון, אינו מוצא חן בעיניו של מר יצחק רפאל. שימו לב לדבריו של מורה הלכה וגדול חסידי "לירד": מר רפאל הביע באותה אסיפה, "צער על שהוויכוח פרץ לרשות הרבים שלא במקומו ולא בזמנו, ועל כך הוא פסול מעיקרו" (ה' ארץ, 13.10.71).

למי שאר ברשות היחיד, ואם כן — מי הוא אותו יחיד? האם כוונתו שרק אני שים המוסמכים לכך רשאים להביע דיעה בשאלה הזו? אם כן, למה הוא עצמו מביע דיעה וקובע שאין לקצץ בתקציב הביטחון? מה רע בוויכוח ציבורי על קדושתו של תקציב-הביטחון? ומה זאת אומרת, "הוויכוח פרץ לרשות הרבים שלא במקומו ולא בזמנו"? האם כוונתו היא שאם הוא כבר פורץ, הוא לא צריך להתנהל בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה? מה הוא, איפוא, "מקומו" היידיאלי של ויכוח כזה? בית הכנסת? בישיבה? במוכירות מפלגת המפד"ל? ומתי הוא הזמן המתאים ביותר לוויכוח כזה? בימי מלחמה? או אולי רק לאחר שייחתם הסכם שלום בר-קיימא עם ארצות-ערב? האם אוזניו של מר רפאל שומעות את השטריות היוצאות מפיו? או שמה הוא חושב שהקש הרעיוני הזה יישמש מזון רוחני לעדר החמורים שמע את דבריו, ולא נער במחאה? ולסיכום, יורשה לי להביע את צערי על כי תמיכה ללא ירעורר בתקציב-הביטחון הושמעה ברבים שלא במקום ולא בזמן הנכון, ועל כן פסולה תמיכה זו מעיקרה. רגע. עוד לא גמרתי עם המומחה היידיאלי לענייני ביטחון. בחלק אחר של דבריו באותה אסיפה הציע רפאל, כי מיקרה של הישנות התקפת רימונידי בירושלים, לסגור חנויות וסימטאות, הי משמשות מחסה למחבלים, ול"אפשר את הרהבת הרכבים לכוותל" — הרהבה שי תמנע מסתור מחבלים". רעיון נהדר, וכל-כך פשוט, בעצם. ירי חיבו את הסימטאות המובילות לכוותל, על-ידי הריסת שורה אחת של בתים אחר-כך, אם המחבלים בכל זאת לא יתרגשו מאימויו של קצין-המבצעים החרדי, וישליכו רימון — להרוס שורה נוספת של בתים, וכך הלאה, עד שבסופו של דבר, בימות המשיח, תיהר כל העיר הי עתיקה, ומיגרש ענקי מרוצף, נקי ומוקף חומה, יסגור על הכותל סביב-סביב.

ואם המחבלים יעזו להטיל רימון בי וואדי-ג'וזו או בשייך ג'רח, נרהיב את דרכי הגישה לכוותל המסוגר חומה על-ידי הריסת הבתים בשכונות האלה, ואן, סוף-סוף, יהיה שקט, ושלוש ישרור בארץ.

פתרונו של קפקא לסיכסוכי-עבודה

בין כתביו של סראנץ קפקא מצוייה רשימה קצרה ומדהימה בשם "הצעה ל-קולקטיב פועלים". אני לא בטוח שאני מסכים עם כל טעמיה, אך אין לי ספק שמוזכר ההסתדרות והשרים, המתחבטים בימים אלה בהצעת-החוק ליושבי-סיכסוכי-עבודה, ימצאו בה עניין רב. חלק מהרעיונות שהעסיקו את קפקא, הפקיד הוטר בפראג, העסיקו גם את מייסדי תנועת העבודה השיתופית בארץ. אלא שהוא, בניגוד להם, היה מקבל ודאי שבץ אילו נוכח לדעת איך מוצאים לפור על האידיאלים היפים האלה היום. והרי לפניכם תרגום הקטע ללא הערות נוספות:

חובות:

1. לא להיות בעלהו ובעל נכסים. הרכוש היחיד המותר: בגדים פשוטים ככל האפשר (שיתוארו בפירוט) כל-ידי-עבר, דה, ספרים ומזון לצריכה אישית, כל השאר שייך לעניים.
2. להתפרנס מגיע כפיים, לקבל כל תפקיד שאינו מעל כוחותיו של האדם, ושאינו מסכן את בריאותו. לקבל כל עבודה שתוטל על-ידי מועצת הפועלים — גוף האחראי בפני הממשלה — כאשר אין אפשרות לספק לאדם עבודה לפי בחירת ליבו.
3. לעבוד שלא על-מנת לקבל שכר שהוא מעל צרכי הקיום הבסיסיים ביותר של האדם.
4. קיום ספארטאני ביותר. לא לאכול יותר מהדרוש לקיום הגוף. שכר מיני

מאלי אפשרי, שמון הרצוי שיהיה גם ל-שכר המכסימאלי, הוא לחם מיס ותמי-רים, מזון, בגדים וכלי מיטה פשוטים, כשל העניים.

5. לראות את היחסים בין העובד ו-המעביד כמבוססים על אמון הדדי; לער-לם לא לדרוש בורות מישפטיית. מלאכה שפועל התחייב לבצע חייבת להתבצע בכל תנאי. פרט למקרים בהם מצב ברי-אותו של העובד דורשת התחשבות מיר-חדת.

זכויות:

1. לא יותר משש שעות עבודה, שרק ארבע או חמש מתן הן עבודה גופנית.
2. זקנים ובעלי בריאות לקוייה זכאים לאישפוז בבתי-חולים ובתי-אבות ממשל-תיים.

חיי עמל הם עניין של מצפון ואמונה ב-אדם.

רכוש אישי יש למסור לממשלה לצורך הקמת בתי-מגורים ובתי-חולים, אין מקום, לפי שעה לפחות, לזוגות נשואים ונשים בקולקטיב.

מועצת הפועלים (אחריות כבדה) תסי-טוק במשאיותמן עם הממשלה. המוכשרים לכך יתנדבו להגיש עזרה, ללמד ולחנך במקומות יישוב נידחים ובי-מישכנות עוני, הזקוקים לכך.

מיספר חברי הקולקטיב לא יעלה על 500.

רצוי לנסות את הרעיון במשך שנה. מתוך הביאוגראפיה של קאפקא מאת מאכס ברוד.

בעניין הכושים מדימונה

הרוחות רגשו מאוד לאחרונה בקשר לכת העברים-הכושים היושבת בדימונה. שמונה-עשר מבני הכת שניסו להצטרף אליהם גורשו מהמדינה, בתירוץ הפורמלי שלא היו בידיהם הוכחות שלא יפלו ל"מעמסה על הציבור הישראלי. הבעיה היא, כמובן, הרבה יותר עמו-קה. האמת היא שהם אינם רצויים כאן להרבה אנשים מהרבה סיבות. משרד-הפנים אינו מכיר בהם כיהודים, מאחר ולא עברו תהליכי גיור וזכ"גויים" חוק השבות אינו חל עליהם, והם אינם רצויים במדינה כמו כל ה"לא-יהודים" האחרים הרוצים לחיות כאן. הגזענים אינם רוצים בהם, משום צבע עורם השחור. אבל גם אני, כליברלים אחרים, המאמינים שהמדינה צריכה לפי תוח את שעריה לכל אדם, — הרואה את עצמו כיהודי והמוכן לקחת על עצמו את גורל העם היהודי — ללא הבל דת לאום וגזע, גם אני לא מתלהב מנוכחותה של הכת הזו בגבולות המדינה. נשכח לרגע את צבע עורם. אני הייתי מתנגד לבואה של כת אנגלית או שוודית, שהיתה רואה את חבריה כצאצאיהם של העברים הקדמונים וכיורשיה הבל-עדיים של ארץ-ישראל. אני מוכן לשאת את נוכחותו של מסורף אחד מסוג זה, אבל כת שלמה, הטוענת שמיספר חבריה מגיע למיליונים, והמבטיחה לנו שכולם יעלו ארצה ובכוא היום הגדול יסלקו מ"כאן, בעזרת הכוח העליון, את היהודים שאין להם כל זכות על האדמה הזו — כת מסורפת כזו אנו רשאים בהחלט ל-הרחיק מגבולות המדינה. העובדה שצבע עורם שחור אינה מק-נה להם שום חסינות, אפילו אצל הלי-ברלים הגדולים ביותר. בדיוק כפי שאני

מתנגד שיפלו אדם לרעה בגלל צבע עורו, כך אני מתנגד להפלייתו לטובה. אילו הכריזו האנשים האלה שהם רוי-אים את עצמם כיהודים (גם אם הגדרה עצמית זו לא היתה זוכה בתמיכת הר-בנות ומשרד-הפנים) הרוצים להיות בי-קרבנו כאזרחים ישראלים לכל דבר, הייתי יוצא להסגין ולהקים צעקות נגד גירושם מתארץ. אך מאחר והם רואים עצמם כבני "העם הנבחר", וכבעליה ה-בלעדיים של הארץ הזו, אשר בבוא היום יסלקו מכאן כל מי שלא יהיה מוכן

להאמין ב"עליון" שלהם — אני בהחלט תומך בסילוקם מהמדינה. וכלי שום פוילה-שיטיק ליגאליסטיים. זכותנו היא לומר להם בגלוי: "אתם לא רוצים בנו — אנחנו לא רוצים בכם. חזרו למקום שממנו באתם, ושלוש על ישראל, וגם על העברים". טענותיהם כאלו לא רוצים בהם על רקע גזעי דומות לטענותיהם של גנבים יהודים בחוף-לארץ, הטוענים נגד אנטי-שמיות. אינני דן אדם לפי מוצאו וצבע עורו, אך בדיוק כפי שיש יהודים שפלים, גז-ענים, רמאים ומטומטמים, כך יש ודאי גם כושים כאלה. מי שאוהב את "כל" ה-כושים הוא לא פחות גזעני מאדם שאינו סובל את "כל" הכושים.

זה מה שקוראים בעברית מדוברת: בבלי"ת. בליבול ביצים ללא תכלית. בואו ננסה לנתח את המישפט המטומי-טם הזה, ולהבין מה בעצם רצה מר רפאל להגיד. האם דיון בתקציב-הביטחון חייב

גולדה לנצח

אני לא יודע מה אומר לכם הניסוי האמריקאי הנערך בימים אלה לבחינת נכונותה של תורת היחסות של איינשטיין. לי הוא פתר בעייה פוליטית ממדרגה ראשונה. כוונתי לשני המדענים האמריקאים, ש-הקיפו את כדור-הארץ במטוס, לשם הש-וואת הזמן הנמדד על-ידי שעון אטומי שברשותם עם הזמן של שעון אטומי בלתי-ידי, המוצב בארצות-הברית. אם יהיה הפרש של אפס פסיק אפס אפס משהו בין שני השעונים, תהייה זו הוי-כחה מעשית ראשונה לתיאוריה של אלברט איינשטיין, הקובעת את יחסיותו של הזמן. במילים אחרות: הזמן איננו מידה אבי-סולוטית, השווה בכל מקום. אסטרונוט-שן שלושים, שייצא למסע של ארבע שנים לחלל, יחזור לכדור הארץ כשהוא בן 34, בשעה שאחזנו בו נודקם בשאהו פרק זמן ב-32 שנה או משהו דומה לזה.